

Атырау қаласы
№5 «Аққу» бөбекжай-бақшасы

**Мектепке дейінгі жастағы
балаларды тәрбиелеу мен оқыту барысында
қолданатын
вариативтік компонент-1 (36)
«Сиқырлы саусақтар»**

Ересек «Балдырған» тобының тәрбиешісі:
Турдалиева Г.С.

2020-2021 оқу жылы

«Келісілі»
КМҚК №5 «Ақсу»
әдіскер

Сұлтаналиева Г.К.

**Мектепке дейінгі жастағы
балаларды тәрбиелеу мен оқыту барысында
қолданатын
вариативтік компонент-1 (36)
«Сиқырлы саусақтар»**

Ересек «Балдырған» тобының тәрбиешісі:
Турдалиева Г.С.

Мақсаты: балалардың айнала қоршаған ортаға, табиғатқа және өмірдегі болып жатқан оқиғаларға деген жағымды сезімдерін ояту. .

Міндеттері:

- балалардың бейнелеу імс-әрекетіне қатысты дағдысы мен шеберлігін қалыптастыру;
- көркемдік талғамы және шығармашылық қабілетін дамыту;
- жазуға үйретуге даярлық.
- балалардың байқампаздығы, эстетикалық қабылдауы мен көңіл күйін дамыту

Күтілетін нәтиже:

- қарындашты басуды игеру арқылы ашық және жарқын түстерді жасай алады;
- қылқаламның ұшының жалпақ бойына қарай кең сызықтарды сызады, ал қылқаламның ұшымен нүкте қояды және жіңішке сызықтар сызады.
- өзінің жұмыс орнын жинап ұстайды

№	Жоспар тақырыбы	Мақсаты	Әдіс тәсілдері	Көрнекі құралдар	Сағат	Күні
1	«Қазақ өрнегінің элементтерін салу». (жолақтың ішіне)	Қазақ өрнегінің элементтерін(ирек су) жолақ ішіне бірқалыппен тізбектей салуға үйрету. Сурет салудағы әдіс-тәсілдеріне көңіл бөлу, түстің үйлесімділігін сезіне білуге тәрбиелеу.	Өрнекпен таныстыру, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету.	«Қазақ ою-өрнектері» суреттер топтамасы. «З\Б» -ә\н 180 бет.	1	
2	«Арбадағы ойыншықтар».	Дайын дөңгелек пішіндерді арбаның үстіне жапсыруды үйрету, түстерді бекіту, шығармашылық қабілеттерін, ой-қиялын дамыту, байқағыштығы мен көз мөлшерін, қолдың қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамытып, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	Сурет бойынша әңгімелеу, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету.	Дөңгелек заттардың суреті. «З\б» ә\н. 189 бет.	1	
3	«Гараж». (Құрлыс материалдарына н)	Балаларды үлкен және кіші құрлыс материалдарын таңдай білуге үйрету; композиция құра білуге дағдыларын қалыптастыру, іскерлікке тәрбиелеу.	Психологиялық сәт, көрсету, түсіндіру, сұрақ-жауап, дид. ойын.	Д\ойын: «Ненің үйі?» «З\б» ә\н. 136 бет.	1	
4	«Әдемі дуал».	Ұсынылған суретті екі түсті бояумен бояуды үйрету. Түзу тік сызықтар жүргізе білуге дағдыландыру. Түстерді ажырата білуге қабілеттерін дамыту.	Сурет бойынша әңгімелеу, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету,	«Шикула и К» Жұмыс дәптері. 9 бет.	1	

5	«Қызғалдақ гүл шоғы».	Қызғалдақтар гүл шоғын салуды үйрету. Түсті , композицияны қабылдай білу қабілетін дамыту.Сурет арқылы айналасына қуаныш сыйлауға құштар болуға тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын, әңгімелеу, сұрақ-жауап, көрсету.	«Шикула и К». ж\д. 103 бет.	1	
6	«Сиқырлы бақша »	Өздігінен бейненің мазмұнын анықтап,ұжымдық композиция құра білуге үйрету.Қағазды жыртып,умаждау тәсілдерін жетілдіру. Әдемілікті сезіне білуге тәрбиелеу.	Сурет бойынша әңгімелеу, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету.	Бақшаның суреті. «З\б» ә\н. 191 бет.	1	
7	«Достарымыз үшін тағам». (Ойластырып мүсіндеу).	Таныс заттарды,бұрын қолданған тәсілдер арқылы мүсіндеу. Балалардың ынтасы мен қызығушылығын арттыру. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.	Әңгімелеу, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету, дидактикалық ойын	Д\ойын: «Сүйікті тағамын ата » «З\б» ә\н. 185 бет.	1	
8	«Күзгі сурет». (Шөп арасындағы саңырауқұлақтар).	Бір суретте бірнеше заттың суретін салып,оларды ортақ мазмұнмен біріктіруге үйрету. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.	Үлгімен таныстыру, түсіндіру.	«З\б» ә\н. 179 бет.	1	
9	”Қалағанымды саламын”	Балаларды қоршаған өмірден алған әсерлерін бейнелеуге үйрету, дайын суретті сызықтан шығармай ұқыпты бояй білуге дағдыландыру, үй жануарларына қамқорлық жасай білуге тәрбиелеу.	Үлгімен таныстыру, түсіндіру.	Үлгі суреттер. «З\б» ә\н. 180 бет.	1	
10	«Алтын айдарлы әтеш».	Әтешті түрлі дайын жолақтармен жапсыру арқылы әдемілеуге	Көрсету, түсіндіру, сұрақ-	Әтештің суреті.	1	

		үйрету. Эстетикалық талғамдарын дамытып, үйлесімділікті сезінуге баулу. Қауіпсіздік шараларын қадағалау.	жауап.	«З\б»бағд. 113 бет.		
11	«Орман аңдары» (Табиғи заттардан құрастыру).	Негізгі пішінге бөлшектерді жалғай білуге үйрету; көз мөлшерін дамыту; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге ұмтылдырып, төзімділікке тәрбиелеу.	Әңгімелесу, сұрақ-жауап.	Тақырыпқа сай үлгілер. «З\б» ә\н. 137 бет.	1	
12	«Сәнқой түлкі»	Қылқаламмен салуда қарапайым қозғалысты нақты бере білу, түстерді сезіну және араластыра білу дағдысын жетілдіру. Эстетикалық сезімін қалыптастыру, әдемілікке, әдептілікке тәрбиелеу.	Жұмбақ жасыру, түсіндіру, сұрақ-жауап, сергіту жаттығу, дидактикалық ойын, көрсету.	Түлкінің суреті. «З\б» бағд. 112 бет.	1	
13	«Мерекеге безендірілген үй»	Үйді жалау және отшашумен безендіруге үйрету, шығармашылық қабілеттерін дамыту, сурет салуда өзінің көңіл күйін бейнелей білге үйрету.	Жұмбақ жасыру, түсіндіру, сұрақ-жауап, сергіту жаттығу	«З\б» ә\н. 183 бет.	1	
14	«Ұшақтар ұшып барады»	Балалардың қағаз, қайшымен жұмыс жасау дағдысын бекіту. Сюжетке керекті бөліктерді ұқыпты жапсырту.	Жұмбақ жасыру, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету.	Ұшақтың суреті не ойыншық. «З\б» бағд. 113 бет.	1	
15	«Әдемі таба»	Балаларды таныс тәсілдерді	Үлгімен таныстыру,	Әдемі таба.	1	

		қолданып, ермексазды қысып, соза отырып, табаны әдемі мүсіндеуге үйрету, ой қиялын дамыту, ұқыпты жұмыс жасай білуге тәрбиелеу.	түсіндіру, әдісін көрсету.	«З\б» ә\н. 187 бет.		
16	«Саванна жануарлары. Ала құлан мен керік»	Балаларды дайын суреттерді сызықтың сыртына шығармай бояуға дағдыландыра беру, суретті ұсақ бөлшектермен толықтыруды үйрету; Эстетикалық талғамды тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын, әңгімелеу, сұрақ-жауап, сергіту жаттығу, көрсету	«Шикула и К» ж\дәптері. 30 бет.	1	
17	«Қысқы көрініс»	Суретке байланысты жағымды көңіл күй туындату, мазмұнын нақты жасауды, қылқаламның толық ұшымен, жеңіл сүйкей жағу тәсілімен оңнан солға қарай бояуға дағдыландыру. Сурет салудағы әдіс-тәсілдеріне көңіл бөлу, жыл мезгілінің ерекшелігін сезіне білуге тәрбиелеу.	Өлең оқу, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету.	Қыс көрінісінің суреті.	1	
18	«Қандай заттың пішіні дөңгелекке ұқсайды?»	Дөңгелек пішінді заттардың суретін салуды үйрету, екі түрлі қылқаламмен жұмыс істеруді; шығармашылық қабілеттерін, ой-қиялын дамыту, байқағыштығы мен көз мөлшерін, қолдың қимыл-қозғалыс үйлесімділігін қалыптастыру;	Сурет бойынша әңгімелеу, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету.	Дөңгелек заттардың суреті.	1	

		ұқыптылыққа тәрбиелеу.				
19	«Аквариумдағы балықтар»	Аквариумдағы балықтардың ерекшеліктерін білуге, сурет салғанда бір бояудың үстіне екінші бояуды жағуға үйрету; композиция құра білу дағдыларын қалыптастыру.	Психологиялық сәт, көрсету, түүсіндіру, сұрақ-жауап, дидактикалық ойын.	Табиғат бұрышындағы аквариум, аквариумның суреті.	1	
20	«Қысқы табиғат құбылыстары»	Қырау жапқан әртүрлі ағаштардың суретін салуға үйрету, аралас техникамен жұмыс істеуге баулу, түрлі бейнелеу құралдарымен жұмыс істеу. Алыс және жақын оранласқан шыршалардың бейнесін салуды үйрету. Табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімдерге тәриелеу.	Өлең оқу, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету, ойын.	Қыс көрнісінің суреті.	1	
21	«Мені қызықтыратын жануар»	Үй жануарларымен таныстыруды жалғастыру, геометриялық пішіндер арқылы және «Жапырақ» тәрізді бейнеге келтіру әдіс-тәсілін пайдаланып, қойдың суретін сала білуге үйрету; кол қимылдарын, ойлануға, қиялын дамытуға тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын, әңгімелеу, сұрақ-жауап, сергіту жаттығу, көрсету	Жануарлардың суреті.	1	
22	«Үлкен және кішкентай сәбіз»	Сәбіздің суретін сала білуге үйрету. Балалардың сопақша	Сурет бойынша әңгімелеу, тү	Сәбіз суреті.	1	

		пішіннен бейне жасау, бейнені қабылдау қабілеттерін дамыту, түстер мен ырғақты сезіне білуге тәрбиелеу.	сіндіру, сұрақ-жауап, көрсету.			
23	«Үйдің суретін саламыз»	Түзеу сызықтарды дұрыс сызу және бояй білу дағдыларын қалыптастыру. Үлкендерді сыйлауға тәрбиелеу.	Өлең оқу, әңгімелеу, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету.	Бір қабатты үй мен көп қабатты үйлердің суреті.	1	
24	«Кірпі» (жаңғақ, шемішке, ермексаз)	Орман аңдары туралы білімдерін бекіту, өз беттерінше түстерді дұрыс әрі нақты пайдалануға дағдыландыру, ермексазды тиімді пайдалануға және кірпіні ұқыпты жасай білуге үйрету.	Үлгімен таныстыру, түсіндіру, құрастыру.	Ермексаз, жаңғақ, шемішке дәндері.	1	
25	”Құс”	Балаларға қағазды умаждау арқылы құстың бейнесін жасай білуге, умаждалған қағазды белгіленген жерге дұрыс орналастыра алуға үйрету, ұқыпты жұмыс істей білуге дағдыландыру, құстарға қамқорлық жасай білуге тәрбиелеу.	Үлгімен таныстыру, түсіндіру, құрастыру	Түрлі түсті қағаздар, желім, бұтақтың суреті бар қағаздар және үлгі суреттер.	1	
26	«Торсықты әшекейлейміз»	Балалардың бейнелеу өнеріне деген қызығушылықтарын арттыру, өрнек элементтерінің орналасуына көңіл бөлуді үйрету, сурет салудың дәстүрден тыс әдістері: дымқыл және құрғақ қылқаламмен	Психологиялық сәт, көрсету, түсіндіру, сұрақ-жауап, дидактикалық ойын, сергіту	Ұлттық ою-өрнектермен безендірілген ыдыстар, торсықтың суреті.	1	

		сурет салу әдісін қолдану.	жаттығу.			
27	«Ұлттық баскиімді әшекейлеу»	Ұлттық баскиімдерді білуге; ою-өрнек элементтерін дұрыс орналастыра білуге үйрету; көз мөлшерін дамыту; бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	Әңгімелесу, сұрақ-жауап, дидактикалық ойын, сергіту жаттығу.	Сәукеле суреті.	1	
28	«Көктемгі гүлдер»	Қылқаламмен салуда қарапайым қозғалысты нақты бере білу, түстерді сезіну және араластыра білу дағдысын жетілдіру. Эстетикалық сезімін қалыптастыру, әдептілікке тәрбиелеу.	Жұмбақ жасыру, түсіндіру, сұрақ-жауап, сергіту жаттығу, дидактикалық ойын, көрсету.	Көктем мезгілі гүлдердің суреті.	1	
29	«Не салғым келе, соны салам»	Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, дөңгелек және сопақша бейнелер жасай білуге баулу, сурет салуда өзінің көңіл күйін бейнелей білге үйрету.	Жұмбақ жасыру, түсіндіру, сұрақ-жауап, сергіту жаттығу, дидактикалық ойын, көрсету.		1	
30	«Күннің мол шуағы»	Балаларды жылы түстер реңктерімен таныстыру, әрбір түстің қандай мінез-құлықты, көңіл күйді білдіретінін, түсті бейнелейтін заттың сипатына қарай қолдану керек екенін түсіндіру.	Жұмбақ жасыру, түсіндіру, сұрақ-жауап, сергіту жаттығу, дидактикалық ойын, көрсету.	«Күн сәулесі» суреті.	1	
31	«Қағаз майлықтарға	Қалдық материалдармен жұмыс жасауға үйрету,	Үлгімен таныстыру,	Йогурт құтысы,	1	

	арналған стакандар»	балалардың ой қиялын дамыту, ұқыпты жұмыс жасай білуге тәрбиелеу.	түсіндіру, құрастыру	ермексаз, әртүрлі дәндер, қылқалам.		
32	«Түрлі-түсті шарлар»	Балаларға түстерді атай білуге , жоғарыдан төмен қарай сызу арқылы қылқаламмен жұмыс жасауды үйрету, көрсету; достыққа, әдептілікке тәрбиелеу.	Дидактикалық ойын, әңгімелеу, сұрақ-жауап, сергіту жаттығу.	Шарлардың түрлері, суреттер.	1	
33	«Отшашу»	Жеңіс мерекесі туралы түсінік беру; ойлау қабілеттерін дамыту, өз ойын еркін жеткізе білу; отшашу суретін салу және шығармашылық қабілетін дамыту, үлкендерді сыйлауға, құрметтеуге тәрбиелеу.	Шаттық шеңбер, түсіндіру, сұрақ-жауап, көрсету, сергіту жаттығу, саусақпен сурет салу .	Жеңіс күніне арналған суреттер, отшашу суреті.	1	
34	«Сылдырмақ»	Дыбыс, музыка, дауыс туралы мағлұмат беру, музыкалық аспаптар жайлы білімдерін бекіту. Музыканың “сипатына”, жуан-жіңішке дыбыстарды дұрыс ажырата алуға үйрету, қалдық материалдармен ұқыпты жұмыс жасай алуға баулу.	Үлгімен таныстыру, түсіндіру, құрастыру	Бос бөтелке, түймелер, дәндер, түрлі түсті қағаздар, желім, қылқалам т.б.	1	

35	«Табиғат аясында»	<p>Көрініс, көкжиек, кеңістік туралы түсініктерін бекіту. Жыл бойындағы жұмыстарының нәтижесіне баға беру, өз ойларынан сурет салуда белсенділігін арттыру, қиялын дамыту, табиғаттың келбетін, әр жыл мезгілдерінің ерекшелігіне тән және эстетикалық қабылдау сезімдерін дамыту, іскерлікке тәрбиелеу.</p>	<p>Сұрақ-жауап, әңгімелесу, дидактикалық ойын, сергіт жаттығулары.</p>	<p>Жыл мезгілдері көрінісінің суреті.</p>	1	
36	<p>«Біздің қаланың көшелері» (Ұжымдық жұмыс)</p>	<p>Түрлі құрылымды және түрлі өлшемді үйлерді құрастыра білуін бекіту. Ұжымдаса еңбек ете білу және бөліктерді өлшемге сай таңдай білу дағдысын бекіту. Құрылысты аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу.</p>	<p>Көрсету, әңгімелеу, түсіндіру. Сергіту сәті.</p>	<p>Көшенің суреті, макеті.</p>	1	

Пайдаланған әдебиеттер:

- [1] Сурет салу әдістемелік құрал 4+ Байғұлбекова Р.Ж., Шәкірова А.Х.
- [2] Ғаламтор иірімдерінен.